

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W MŁAWIE**

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZENSTWA
SANITARNEGO
POWIATU MŁAWSKIEGO
za 2019 rok**

**Mława
CZERWIEC 2020**

Szanowni państwo

Niniejsza informacja przedstawia stan sanitarno-epidemiologiczny powiatu mławskiego, który jest efektem prowadzonego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Mławie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Podobnie jak w latach ubiegłych Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Mławie prowadziła działania przeciwepidemiczne i profilaktyczne (w tym profilaktykę chorób zakaźnych i zawodowych). Realizowała programy prozdrowotne, prowadzony był systematyczny monitoring jakości wody do spożycia, żywności, żywienia i przedmiotów użytku, a także nadzór nad higieną nauczania, wychowania, rekreacji i wypoczynku, nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach użyteczności publicznej ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

W PSSE w Mławie stale doskonalony jest system zarządzania jakością w nadzorze bieżącym i zapobiegawczym, który gwarantuje wiarygodne, dobrze udokumentowane wyniki badań kontroli prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, że stan sanitarno-epidemiologiczny w naszym regionie ulega systematycznej poprawie. Cały czas na bieżąco egzekwowane jest od osób odpowiedzialnych, przestrzeganie przepisów i norm z zakresu szeroko rozumianego zdrowia publicznego. Dobry poziom bezpieczeństwa sanitarnego powiatu jest zasługą nie tylko Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mławie, ale też wynikiem współdziałania z innymi jednostkami kontrolującymi, organami administracji samorządowej oraz instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców naszego powiatu.

SPIS TREŚCI

1. Ocena sytuacji epidemiologicznej w powiecie mławskim.....	4
1. 1. Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych	4
1. 2. Ocena stanu sanitarno - higienicznego podmiotów działalności leczniczej.....	4
1. 3. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej oraz zachorowań na choroby zakaźne.....	5
1.4. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie mławskim.....	7
2. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia –żywnościowych i przedmiotów użytku.....	7
3. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.....	8
3. 1. Jakość wody na terenie powiatu mławskiego.....	8
3. 2. Obiekty użyteczności publicznej.....	9
4. Działalność w zakresie nadzoru zapobiegawczego.....	9
5. Stan higieniczno- sanitarny zakładów pracy (środowisko pracy).....	11
5. 1. Badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych.....	11
5. 2. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin.....	11
5. 3. Choroby zawodowe.....	12
5. 4. Czynniki rakotwórcze.....	12
6. Ocena stanu sanitarnego placówek nauczania i wychowania	12
7. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	13
8. Najważniejsze problemy wymagające wzmożonego nadzoru i działań w 2016 roku	15

1. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ

1.1. NADZÓR NAD REALIZACJĄ SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.

W 2019 roku kontynuowano nadzór nad uodpornieniem populacji na terenie powiatu mławskiego w ramach Programu Szczepień Ochronnych, ogłoszonego w Komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego.

Podczas przeprowadzonych kontroli oraz indywidualnego poradnictwa zwracano szczególną uwagę na:

- ✓ realizację obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- ✓ stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych,
- ✓ racjonalne gospodarowanie preparatami szczepionkowymi oraz maksymalne wykorzystanie preparatów wielodawkowych,
- ✓ dokumentowanie wykonanych szczepień ochronnych oraz opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczepiennymi,
- ✓ przepisy prawne oraz pisma wpływające dotyczące realizacji szczepień ochronnych.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień w 2019 roku działalnością kontrolną objęto 23 podmioty działalności leczniczej, wykonujących szczepienia ochronne w 23 punktach szczepień (z uwzględnieniem oddziału noworodkowego). Przeprowadzono w nich 20 kontroli, wg jednolitych procedur zgodnych z wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Skontrolowane punkty szczepień spełniają wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz warunki zachowania zasad łańcucha chłodniczego, wymaganego przy przechowywaniu preparatów szczepionkowych. Uchybień nie stwierdzono.

Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu (stan na dzień 31.12.2019) wg sprawozdania z realizacji szczepień wynosi – 49.

Według rejestru niepożądanych odczynów poszczepiennych w ramach monitoringu bezpieczeństwa szczepień ochronnych na terenie powiatu mławskiego w roku 2019 zgłoszono 5 Niepożądane Odczyny Poszczepienne (były to przypadki łagodne).

Prowadzona jest współpraca z oddziałem noworodkowym, dziecięcym oraz podmiotami działalności leczniczej dotyczącą realizacji programu eradykacji poliomyelitis. Stan uodpornienia populacji p/poliomyelitis u dzieci do 2 roku życia – 97,60%.

Realizowano program eliminacji odry (zachorowań nie notowano) i krztuśca poprzez nadzór nad szczepieniami ochronnymi i utrzymaniem wysokiego wykonawstwa szczepień.

Wnioski:

Szczepienia ochronne realizowane w ramach Programu Szczepień Ochronnych, poprzez czynne uodpornienie populacji, mają korzystny wpływ na poprawę sytuacji epidemiologicznej nadzorowanego terenu, w szczególności przyczyniają się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne oraz spadku liczby występujących powikłań po przebytej chorobie, natomiast bardzo niepokojący jest wzrost liczby osób uchylających się oraz nie zgłaszający się osób na szczepienia pomimo wezwań.

1.2. NADZÓR NAD PODMIOTAMI DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ

Kontrole przeprowadzone przez pracowników w zakresie higieny lecznictwa w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych obejmowały zagadnienia dotyczące stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, funkcjonalności obiektów i stanu ich dostosowania do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. (Dz. U. 2012, poz.739) w sprawie

szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, dezynfekcji i sterylizacji oraz skuteczności procesów sterylizacji, postępowania z bielizną w podmiotach działalności leczniczej, sprzątnięcia i czystości bieżącej pomieszczeń.

W powiecie mławskim w 2019 roku objęto nadzorem:

- 44 zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa otwartego
- 29 gabinetów indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej

W w/w podmiotach działalności leczniczej wykonano łącznie 66 kontroli.

Wnioski:

W wyniku prowadzonego bieżącego nadzoru w podmiotach leczniczych stwierdzono:

- ✓ dostateczne zaopatrzenie w sprzęt iniekcyjny jednorazowego użytku,
- ✓ wystarczająca ilość środków dezynfekcyjnych,
- ✓ prawidłową sterylizację na podstawie wyników badań urządzeń sterylizujących,
- ✓ prawidłowe postępowanie z odpadami niebezpiecznymi pochodzenia medycznego,
- ✓ kontrola wewnętrzna prowadzona zgodnie z harmonogramem
- ✓ prowadzenie dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z powyższym można stwierdzić, że świadczenia zdrowotne udzielane były na właściwym poziomie higieniczno-sanitarnym.

1.3. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ ORAZ ZACHOROWAŃ NA CHOROBY ZAKAŻNE

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc możemy określić na terenie powiatu mławskiego jako dobrą i stabilną. Rutynowy nadzór epidemiologiczny nad zakażeniami, zatruciami i chorobami zakaźnymi oparty jest na obowiązkowym zgłaszaniu przez lekarzy i kierowników laboratoriów do Inspekcji Sanitarnej wyników badań laboratoryjnych potwierdzających zakażenie oraz przypadków zatruc, podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu.

Wywiady epidemiologiczne w przypadku zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia lub zatrucia po weryfikacji, opracowywane i rejestrowane są na bieżąco.

Zarejestrowano ogółem 7 przypadków zachorowań na gruźlicę w tym 2 przypadki gruźlicy prątkującej. W 1 przypadku w związku z odmową podjęcia przerwane dwukrotnie leczenia została wydana decyzja nakazująca poddanie się przymusowemu leczeniu. Mając na uwadze bezpieczeństwo i dobro otoczenia chorego sprawę przekazano do Prokuratury Rejonowej w Mławie. W przypadku zachorowań na gruźlicę prątkującą lekarze rodzinni powiadamiani są o objęciu nadzorem osób z kontaktu z chorym. W przypadku, gdy chory ma kontakt z bydłem powiadamiany jest Powiatowy Inspektorat Weterynarii, w celu podjęcia stosownych działań.

W roku 2019 nie zarejestrowano ognisk zatrucia zbiorowego pokarmowego. W rejestrze pałeczek duru brzuszego figuruje 1 osoba, nie notowano nosicieli pałeczek czerwonej i salmonelloz. Opracowanie i rejestrację powyższych zachorowań prowadzono na bieżąco.

Przez cały rok monitorowany i propagowany jest program „Eliminacji odry/różyczki” oraz „Eliminacji polio”. Na bieżąco są przekazywane podmiotom działalności leczniczej zalecenia i instrukcje dotyczące badań w kierunku diagnostyki odry i różyczki.

Jednostka chorobowa	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dur brzuszny	-	-	-	-	-	-
Salmonellozy	25	16	18	9	27	11
Biegunki u dzieci l. 2	60	51	43	37	23	18
Krztusiec	3	5	3	1	1	3
Płonica	47	45	24	14	40	52
Zapal. Opon m-rdz.	6	4	6	2	3	3
Ospa wietrzna	631	138	288	415	222	336
Odra	-	-	-	-	-	2
Różyczka	62	25	2	2	-	1
Zapalenie mózgu	-	-	-	-	-	-
Listerioza	-	-	-	-	-	-
WZW typu A	-	-	-	-	-	-
WZW typu B	-	3	5	6	4	3
WZW typu C	5	2	-	5	14	3
Świnka	4	2	2	3	4	1
Kiła	3	4	4	4	1	3
HIV	2	1	-	1	3	-
Rzeżączka	-	2	-	1	-	1
Gruźlica	11	11	11	6	13	7
Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	-	57	23	47	35	44
Zatrucia pokarmowe	-	-	-	-	-	-
Czerwonka	-	-	-	-	-	1
Zatrucia chemiczne	-	-	-	-	-	-
Kontakt z wściekliczą	8	9	6	4	6	14
Tężec	-	-	-	-	-	-
Borelioza	4	5	-	6	5	1
Meningokoki	-	3	1	1	1	-
Grypa A/H1N1v	-	-	-	-	-	-
Choroba wywołana przez pneumokoki	2	2	4	2	4	5
Legionella	-	-	-	-	-	1

W roku sprawozdawczym opracowano 4 przypadki podejrzeń zachorowań na odrę. Nadzorem epidemiologicznym objęto łącznie 106 osób z otoczenia., zaszczepiono przeciw odrze 44 osoby. U osób podejrzanych wykonano badania laboratoryjne w kierunku odry w PZH, w dwóch przypadkach odrę wykluczono.

Zarejestrowano i opracowano ogółem 72 przypadki pokąsań ludzi przez zwierzęta, w 14 przypadkach zachodziła potrzeba szczepień przeciw wścieklicznie z powodu niemożności obserwacji zwierząt, gdyż, sprawcami narażenia były najczęściej bezpańskie psy. Do punktu konsultacyjnego szczepień p/wścieklicznie skierowano wszystkie narażone osoby.

Grypa i zachorowania grypopodobne - zgłaszane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej wskazywały na spadek zachorowań w naszym regionie. Ogółem zarejestrowano 252460 zgłoszeń podejrzeń grypopodobnych, do szpitala skierowano 12 osób z objawami ze strony układu oddechowego w przedziałach wiekowych: 0 - 4 - 4 osoby, 5 - 14 - 5 osób, 15 - 64 - 1 osoba, powyżej 65 - 2 osoby (w roku 2018 - 28 090 w tym do szpitala skierowane były 6 osób z objawami ze strony układu oddechowego: 0-4 - 1 osoba, 5-14 - 1 osoba, 15-64 - 2, powyżej 65 roku życia 2 osoby). W ciągu całego okresu pandemicznego grypy PSSE w Mławie aktywnie uczestniczyła w działaniach prewencyjnych wytyczanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

1.4. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W POWIECIE MŁAWSKIM

W 2019 roku ogółem opracowano 127 wywiadów epidemiologicznych chorób zakaźnych. Przeprowadzono 3 kontrole z zakresu zgłaszalności zgonów z powodu zakażeń, zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne.

Ponadto PSSE w Mławie posiada nadane uprawnienia do Systemu Monitorowania Zagrożeń (CSIOZ) przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

Nie odnotowano masowych zatruc, ani ataku bioterrorystycznego. Przez cały rok utrzymywane były dyżury pod telefonem na wypadek wystąpienia zagrożenia. Prowadzona jest stała współpraca z SPZOZ Mława, Inspekcją Weterynaryjną, z jednostkami Straży Pożarnej, Policji oraz jednostkami samorządowymi.

Wnioski:

1. Ciągłe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej na terenie naszego powiatu i egzekwowanie ustawowego obowiązku zgłaszania zakażeń, zachorowań na choroby zakaźne lub zgonów spowodowanych tymi chorobami oraz wdrażanie działań przeciwepidemicznych ma pozytywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa zdrowia publicznego.
2. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych nie budziła zastrzeżeń. Nie odnotowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla społeczeństwa i konieczność natychmiastowego wdrożenia procedury przeciwepidemicznej.

2. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWIENIOWO -ŻYWNOŚCIOWYCH I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.

W 2019 r. ogólna liczba obiektów funkcjonujących na terenie PSSE w Mławie wynosiła 702, a skontrolowano 293 obiekty co stanowiło 41,73%. Przeprowadzono łącznie 508 kontroli, w tym 215 planowanych i 293 nieplanowanych. W ramach kontroli nieplanowanych przeprowadzono 130 kontroli sprawdzających, 8 interwencyjnych, 107 tematycznych, 48 kontroli granicznych. Ponadto przeprowadzono 8 kontroli interwencyjnych dotyczących nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (w 3 zakładach żywienia zbiorowego, 4 sklepach spożywczych, piekarni). Trzy interwencje potwierdziły się, 5 było bezzasadnych. Nałożono na właścicieli mandaty karne i wyegzekwowano usunięcie uchybień. Interwencje świadczą, o rosnącej świadomości konsumentów, ale także o nie przestrzeganiu prawa przez przedsiębiorców.

Na 2019 rok zaplanowano 227 kontroli, z czego przeprowadzono 215. Plan kontroli nie został zrealizowany w całości ze względu na: likwidację obiektów, zawieszenie prowadzonej działalności, zakład nieczynny w dniu kontroli. Plan kontroli zrealizowano w 94,72%. W roku

sprawozdawczym wystawiono 30 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-higienicznego, zatwierdzono 52 obiekty, nałożono 26 mandatów na kwotę 8900 zł. wdrażano postępowanie administracyjne i egzekucyjne, co skutkowało poprawą stanu sanitarnego zakładów.

Natomiast do badań laboratoryjnych pobrano 186 prób w tym: 182 próby żywnościowe oraz 4 próby materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, nie było prób kwestionowanych. Na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego 15 obiektów oceniono jako niezgodne, co stanowi 7%. Wyniki badań laboratoryjnych próbek żywności świadczą, że brak zdyskwalifikowanych próbek lub niski procent na przestrzeni ostatnich lat świadczy o dobrej jakości środków spożywczych znajdujących się w obrocie.

Kontrole urzędowe były przeprowadzane na każdym etapie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności z obowiązującymi procedurami urzędowej kontroli żywności i przyjętym harmonogramem kontroli na 2019 rok zaakceptowanym i zatwierdzonym przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Najwięcej problemów w trakcie nadzoru nad placówkami żywieniowo-żywnościowymi, notuje się w zakładach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego otwartego. Wynika to z braku świadomości i wiedzy przedsiębiorców oraz braku kwalifikacji i braku świadomości osób w nich zatrudnionych. Często pracownicy tych zakładów, nie posiadają wiedzy w zakresie bezpieczeństwa żywności, podstawowych zasad higieny, przepisów prawa żywnościowego oraz potencjalnych zagrożeń.

W 2019 r. na terenie powiatu mławskiego wystąpiły zjawiska, które stanowiły istotne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, zarówno pod względem skali zjawiska, jak i rodzaju zagrożenia (stwierdzona obecność odchodów gryzoni, sprzedaż środków spożywczych przeterminowanych, niezachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego dla żywności nietrwałej mikrobiologicznie).

Wszystkie pozostałe stwierdzone nieprawidłowości w zakładach można określić mianem typowych, które można było szybko i skutecznie wyeliminować, przy pomocy rutynowych procedur postępowania

3. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2019 r. na nadzorowanym terenie skontrolowano ogółem **162** obiekty w tym;

- **30** urządzeń do zaopatrywania w wodę
- **130** obiektów użyteczności publicznej
- **2** baseny (Kryta Pływalnia Mława, Baseny odkryte Strzegowo)

W 2019 r. przeprowadzono ogółem 303 kontrole sanitarne.

3.1. JAKOŚĆ WODY NA TERENIE POWIATU MŁAWSKIEGO

Obecnie na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mławie procent zwodociągowania wynosi – około 97,5%

W ramach oceny jakości wody do spożycia do badań laboratoryjnych pobrano 64 próbek wody do spożycia, wykonano 63 oznaczenia fizykochemiczne i 64 oznaczenia mikrobiologiczne.

Ogółem na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mławie skontrolowano 29 wodociągów publicznych, 1 wodociąg lokalny (KOMR Dąbek). Spośród 29 wodociągów publicznych 2 nie posiadają urządzeń uzdatniających wodę (Zawady Szpaki, Bońkowo Podleśne), co przy długotrwałym eksploatowaniu może wpłynąć na pogorszenie jakości wody.

W 2019 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego na podstawie badań wody stwierdzono przekroczenia mikrobiologiczne i chemiczne w **wodociągu publicznym w Strzałkowie i w wodociągu publicznym w Wiśniewie**. W związku z zaistniałą sytuacją Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mławie wszczął postępowanie administracyjne w celu doprowadzenia wody do dobrej jakości. W wyniku przeprowadzonych działań naprawczych i wzmożonego nadzoru sanitarnego uzyskano dobrą jakość wody.

Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w wodociągach publicznych w **Strzałkowie i w Wiśniewie**.

Na dzień 31.12. 2019 r. we wszystkich wodociągach stwierdzono wodę o dobrej jakości do spożycia przez ludzi.

Wnioski:

Generalnie zagrożeń zdrowotnych nie stwarzało spożywanie wody z wodociągów publicznych. W wyniku prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, że na terenie powiatu mławskiego jakość wody nie budzi większych zastrzeżeń. Stwierdzone przekroczenia mikrobiologiczne stanowiące bezpośrednie zagrożenia dla zdrowia ludzi zostały wyeliminowane poprzez natychmiastowe podjęcie działań naprawczych przez administratorów wodociągów publicznych.

3.2. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2019 r. roku bieżącym nadzorem sanitarnym objęto ogółem 130 obiektów użyteczności publicznej. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy w nadzorowanych obiektach generalnie nie budził zastrzeżeń. W skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej stwierdzono, iż standard świadczonych w nich usług nadal systematycznie wzrasta – szczególnie pod względem wyposażenia oraz estetyki.

Wnioski:

W 2019 r. stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy nadzorowanych obiektów nie pogorszył się w stosunku do 2018 r. W większości kontrolowanych placówek nie stwierdzono zaniedbań utrzymania bieżącej czystości i porządku.

4. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO.

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie. Główne i mają charakter prewencyjny, zmierzający do zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego w projektowanych i realizowanych obiektach, a także ochrony zdrowia ludzi przebywających w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć.

Podstawę działalności inwestycyjnej stanowi planowanie przestrzenne, które ma za zadanie realizować zasadę ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, a także wprowadzać rozwiązania mające na celu ochronę środowiska, w tym zdrowia ludzi. W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mławie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zaopiniował 11 projektów planów zagospodarowania przestrzennego opracowanych dla terenów położonych w powiecie Mławskim. Dla 11 projektów planów uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku 1 zmiany planu uznano za zasadne odstępianie od przeprowadzenia

strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dążono do takiego kształtowania struktury przestrzennej oraz przeznaczenia terenów, aby w sposób racjonalny i zrównoważony godzić interesy i potrzeby rozwojowe gmin i ich mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych z wymogami ochrony środowiska i zdrowia ludzi. Przekazane do zaopiniowania plany utrzymywały istniejące sposoby zagospodarowania oraz wskazywały możliwość poszerzenia istniejących stref zabudowy mieszkaniowej, usługowej bądź zagrodowej. Celem planów było uporządkowanie procesów inwestycyjnych realizowanych na danym terenie.

Najwięcej nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania zajmowały tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Nastąpiła również zmiana ustaleń funkcjonalnych planu polegających na ustaleniu nowych funkcji terenu. Przedłożone do oceny projekty zmiany studium uwarunkowań miały na celu zaktualizowanie polityki przestrzennej gmin, uzupełnienie lub rozszerzenie istniejących form zagospodarowania na wybranych obszarach, wprowadzenie nowych terenów pod zabudowę oraz dostosowanie zapisów do aktualnego stanu prawnego w zakresie niezbędnym do realizacji zakładanych funkcji. Wprowadzono m.in. tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, mieszkaniowo-usługowej, produkcyjnej i działalności gospodarczej, produkcji rolnej, granice udokumentowanych złóż kopalin oraz granice udokumentowanych zbiorników wód podziemnych, w celu ich ochrony.

Projekty studium zakładały uzupełnienie już istniejącej struktury osadniczej oraz przewidywały tereny pod rozwój aktywności gospodarczej. Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego stanowi opiniowanie i określanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W 2019 r. organy administracji prowadzące postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mławie co do potrzeby przeprowadzenia takiej oceny dla 26 przedsięwzięć. Po przeanalizowaniu rodzaju i charakterystyki przedsięwzięcia, jego usytuowania oraz rodzaju i skali możliwego oddziaływania w 4 przypadkach wyrażono opinię o potrzebie przeprowadzenia takiego postępowania określając jednocześnie zakres raportu. Organy administracji zwróciły się o zaopiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia na kolejnym etapie postępowania tj. przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczące 30 inwestycji w 12 przypadkach opinia była negatywna.

Ważną rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa prawidłowe zaprojektowanie obiektu budowlanego, a także jego wykonanie. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych sprawdzano czy dla planowanego zakresu i programu funkcjonowania obiektu zostaną spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych oraz wszystkich mających zastosowanie przepisach i normach wynikających z Prawa budowlanego. W roku ubiegłym uzgodniono 8 projektów architektoniczno-budowlanych. Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych oceniano rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi poprzez zastosowanie m.in. prawidłowej funkcji oraz warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń, właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, właściwego oświetlenia oraz prawidłowej wymiany powietrza w projektowanych pomieszczeniach. W 2 przypadkach odmówiono uzgodnienia dokumentacji projektowej.

W 2019 r. na terenie powiatu Mławskiego dokonano ogółem 85 odbiorów obiektów zgłoszonych przez inwestorów w myśl art. 56 ustawy Prawo budowlane lub ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wśród odbieranych obiektów jak co roku najliczniejszą grupę stanowią obiekty żywieniowe, budynki inwentarskie i budynki wielorodzinne, Zgłaszano również

do odbioru budynki biurowe, produkcyjne i magazynowe. Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowy obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza, właściwego oświetlenia, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami. Stwierdzić należy, że tylko w 1 z obiektów, których zakończenie realizacji zostało zgłoszone i w których odbyła się kontrola obiektu, nie spełniał wszystkich wymagań z zakresu wymagań sanitarno-higienicznych. Często obiekty nie były przygotowane do odbioru z uwagi na trwające w nich prace budowlano-wykończeniowe. Dokumentacja techniczna w 95 procentach była opiniowana pod względem wymogów higieniczno-sanitarnych. Podczas kontroli nie sprawdzano zgodności wymagań zawartych w decyzji środowiskowej ze względu na ich brak w dokumentacji projektowej.

5. STAN HIGIENICZNO- SANITARNY ZAKŁADÓW PRACY

Celem działania pionu Higieny Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest przede wszystkim zapobieganie powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru w zakładach pracy - kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy.

W 2019 roku przeprowadzono 75 kontroli, w 56 zakładach pracy, zatrudniających 5987 osób. Wydano 23 decyzje merytoryczne oraz 22 decyzje płatnicze.

Nakazy w decyzjach dotyczyły stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie, m.in. substancji chemicznych i ich mieszanin, badań i pomiarów środowiska pracy, oceny ryzyka zawodowego, rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, przekazania PWIS informacji o substancjach chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

5.1. BADANIA I POMIARY CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH I UCIAŻLIWYCH:

W roku sprawozdawczym w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Mławie stwierdzono, że 171 pracowników pracowało w warunkach, gdzie pomiary badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia wykazały przekroczenia normatywów higienicznych (NDS i NDN). Niektórzy pracownicy byli narażeni jednocześnie na kilka czynników szkodliwych. Najczęściej występującym w środowisku pracy czynnikiem szkodliwym dla zdrowia był hałas. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 169 osób, z uwagi na natężenie hałasu przekraczające dopuszczalne normy, pracowało w narażeniu na utratę słuchu, 3 osoby w nadmiernym zapyleniu, a 11 osób narażonych było na drgania mechaniczne (wibracja).

Liczba osób pracujących na stanowiskach, gdzie oświetlenie sztuczne jest niezgodne z wymaganiami Polskie Normy – 87.

5.2. NADZÓR NAD WPROWADZANIEM DO OBROTU ORAZ STOSOWANIEM SUBSTANCJI CHEMICZNYCH I ICH MIESZANIN

Podczas wykonywania czynności kontrolnych oceniano realizację przepisów - ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzenia REACH 1907/2006

i rozporządzenia nr 1272/2008 zwanego rozporządzeniem CLP (Classification, Labelling and Packaging) przez podmioty gospodarcze. W 2019 roku w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 53 kontrole dotyczące obrotu i stosowania produktów chemicznych. Podczas kontroli zwracano uwagę na karty charakterystyk, poprawność oznakowania opakowań wprowadzanych do obrotu i stosowanych w działalności zawodowej substancji i mieszanin chemicznych.

5.3. CHOROBY ZAWODOWE.

W 2019 roku przeprowadzono 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych. Wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głóśni i trwałą dysfonią oraz choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza) oraz 1 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W ramach współpracy z Mazowieckim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy przesłano skierowania na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono karty oceny narażenia zawodowego pracowników.

W zakresie współpracy z Instytutem Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera Łodzi przekazano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych karty stwierdzenia chorób zawodowych stwierdzonych w roku sprawozdawczym.

5.4. CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE.

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mławie otrzymał informacje z 23 zakładów, w których liczba pracowników narażonych ogółem wynosiła 123 osoby, w tym:

- produkcja z drewna twardego – 26 osób ogółem, w tym 0 kobiet;
- dystrybucja i sprzedaż paliw – 9 osób ogółem, w tym 1 kobieta;
- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową – 86 osób ogółem, w tym 0 kobiet;
- promieniowanie jonizujące – 2 osoby ogółem, w tym 2 kobiety.

Wnioski:

1. Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli wynikają z niewiedzy pracodawców w zakresie aktualnych wymagań prawnych oraz często z koniecznością ponoszenia kosztów.

6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Bieżącym nadzorem sanitarnym w 2019 r. objęto 69 stałych placówek nauczania i wychowania, oraz 8 placówek wypoczynku. Zakres prowadzonego nadzoru sanitarnego obejmował ocenę stanu sanitarnego oraz ogół warunków higieniczno-sanitarnych w żłobkach, przedszkolach, szkołach oraz innych placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych, szkołach wyższych, a także placówkach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

W 2019 r. przeprowadzono 106 kontroli i rekontroli.

Bieżący nadzór sanitarny nad placówkami sezonowego wypoczynku akcji letniej i zimowej prowadzony był na podstawie zgłoszeń zarejestrowanych w bazie MEN, których w 2019 r. na nadzorowanym terenie odnotowano ogółem 30 turnusów. W ramach wypoczynku zimowego

i letniego zorganizowano 6 wycieczek w miejscu zamieszkania i 21 w formie wyjazdowej. Ogółem skontrolowano 27 turnusów w trakcie akcji wycieczek.

Stan sanitarno-techniczny systematycznie ulega poprawie, co w konsekwencji wpływa na lepsze przystosowanie pomieszczeń i urządzeń do potrzeb nauki w placówkach oświatowo – wychowawczych. Prowadzono prace remontowo – porządkowe: malowanie klas, wymiana podłóg w klasach na wykładziny lub panele, wymiana oświetlenia, wymiana stolarki drzwiowej i okiennej. Wymieniano i uzupełniano również w kilku klasach meble szkolne z certyfikatami. Nastąpiła modernizacja pomieszczeń szatni – indywidualne szafki dla uczniów. W części szkół wymieniano i uzupełniano urządzenia na placach zabaw dla dzieci. Naprawiono ogrodzenia wokół terenu szkół. Konserwacja nawierzchni boisk trawiastych.

W roku 2019 w szkołach podstawowych zorganizowano 1 nowy gabinet profilaktyki zdrowotnej. Aktualnie na podległym terenie istnieje 15 gabinetów profilaktyki zdrowotnej.

Po przeprowadzonych badaniach ciężaru plecaków szkolnych i uczniów oraz ich analizie uczniowie w szkołach mają możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych (wydzielone szafki lub półki w izbach lekcyjnych). Z uwagi na dużą ilość zadawanych lekcji do domu, uczniowie rzadko pozostawiają podręczniki w szkole.

Biorąc pod uwagę warunki zdrowotne należy stwierdzić, że na podległym terenie nie ma placówek oświatowo - wychowawczych o niedostatecznym stanie higieniczno-sanitarnym. Jednak w dalszym ciągu na podległym terenie funkcjonują placówki wykazujące drobne uchybienia w tym zakresie.

W placówkach oświatowo-wychowawczych poprawia się wyposażenie informatyczne – tablice multimedialne, rzutniki, nowy sprzęt komputerowy, indywidualne laptopy w klasach dla uczniów.

Egzekwowanie uchybień odbywa się zgodnie z terminami i na bieżąco w miarę możliwości i posiadanych środków finansowych przez placówki. Współpraca z dyrektorami i organami prowadzącymi placówki nauczania i wychowania jest dobra z powodu nieuchylania się od obowiązku wykonania zaleceń/uchybień. Problemy wynikające z nadzoru nad placówkami omawiane są podczas podsumowania kontroli dyrektorom nadzorowanych placówek. W sytuacjach szczególnych informacje są przekazywane organom prowadzącym, z którymi współpraca jest właściwa (wystąpienia pokontrolne i odpowiedzi na nie oraz uzgodnienia podczas spotkań w siedzibie PSSE i Urzędach Gmin).

7. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

7.1. PROFILAKTYKA ANTYTYTONIOWA - działaniami objęto 12 676 osób. W edukowanej grupie byli uczniowie w wieku przedszkolnym, szkoły podstawowej i ponadpodstawowej oraz rodzice i opiekunowie, a także społeczność lokalna. Celem edukacji było zwiększenie świadomości wśród dorosłych oraz umiejętności dzieci w radzeniu sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Ponadto prowadzony był comiesięczny monitoring dotyczący sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Skontrolowano 594 obiekty, w których zakaz palenia był przestrzegany, placówki są oznakowane znakiem graficznym i słownym palenia tytoniu i papierosów elektronicznych.

7.2. PROFILAKTYKA RAKA PIERSI, SZYJKI MACICY, CZERNIAKA I INNYCH CHOROÓB NOWOTWOROWYCH. - celem było zwiększenie poziomu wiedzy, motywowanie

do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zmniejszenie liczby zachorowań i umieralności na choroby nowotworowe. Działania skierowano do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, nauczycieli, rodziców i społeczności lokalnej. W edukacji uczestniczyło 2282 odbiorców.

7.3. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI - głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci od najmłodszych lat, a także wpływu prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Edukacją objęto 642 osoby (uczniowie, nauczyciele, rodzice).

7.4. ZAPOBIEGANIE CHOROBYM ZAKAŹNYM I PASOŻYTNICZYM - działania skierowano do 745 odbiorców propagując zasady profilaktyki zakażeń chorobami zakaźnymi i pasożytniczymi (uczniowie, nauczyciele, społeczność lokalna).

7.5. PROFILAKTYKA ZATRUĆ POKARMOWYCH - propagowano zasady bezpiecznego przygotowania i przechowywania żywności oraz zapobiegania zatruciom grzybami. Działaniami objęto 838 osób.

7.6. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ - celem edukacji było ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Liczba odbiorców – 1774.

7.7. BEZPIECZEŃSTWO DZIECI PODCZAS WYPOCZYNKU - działania skierowano do organizatorów oraz uczestników wycieczki zimowej i letniej w liczbie 635 odbiorców propagując zasady bezpiecznych zachowań wolnych od uzależnień, zdrowego stylu życia i zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom i urazom.

7.8. PROPAGOWANIE WIEDZY NA TEMAT SZCZEPIEN OCHRONNYCH I ANTYBIOTYKÓW - działaniami objęto 422 osoby informując o obowiązkowych i rekomendowanych szczepieniach oraz zakresie terapii antybiotykowej.

7.9. ZAPOBIEGANIE ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIE AIDS - w działaniach edukacyjnych uczestniczyło 639 uczniów i nauczycieli oraz uczestników imprez sportowych i pikników profilaktycznych. Celem było przekazanie wiedzy na temat dróg szerzenia HIV oraz ograniczenie podejmowania ryzykownych zachowań.

7.10. PROFILAKTYKA CHORÓB ODKLESZCZOWYCH - realizując programy edukacyjne wspólnie z placówkami szkolno-wychowawczymi przekazano informacje 1791 uczniom, rodzicom i nauczycielom na temat zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze.

7.11. HIGIENA JAMY USTNEJ - 493 uczniów uczestniczyło w zajęciach i pokazach dotyczących profilaktyki próchnicy.

Wnioski:

Podejmowane działania profilaktyczne miały na celu aktywowanie czynników wspierających zdrowie, jak również ograniczanie bądź eliminację tych, które zdrowiu szkodzą, dotyczyły zerwania z nałogiem palenia tytoniu i innymi uzależnieniami, zapobiegania chorobom zakaźnym oraz zasad prawidłowego odżywiania i zwiększenia aktywności fizycznej, skierowane były przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkolnej, a także ogółu społeczeństwa naszego powiatu.

Formy działań profilaktycznych miały zróżnicowany charakter, były to prelekcje, szkolenia, narady, pogadanki, pokazy, pomiary, emisje filmów edukacyjnych, poradnictwo, stoiska promocji zdrowia, a także dystrybucja materiałów edukacyjnych.

8 PROBLEMY WYMAGAJĄCE WZMOŻONEGO NADZORU I DZIAŁAŃ W 2020 R.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony organów sanitarnych należy:

1. Propagowanie potrzeby i zasadności szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania powrotowi w skali masowej chorób zakaźnych. Uświadomienie rodzicom szkodliwości ulegania propagandzie ruchów antyszczepionkowych.
3. Wzmocnienie nadzoru nad obiektami żywnościowymi, w tym zakładami produkcji i dystrybucji suplementów diety, żywności specjalnego przeznaczenia oraz środków spożywczych wzbogacanych, które w oparciu o ustalenia z roku poprzedniego generują największą liczbę nieprawidłowości.
4. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad zakładami (domami) pogrzebowymi w zakresie warunków sanitarno – higienicznych oraz właściwego sposobu postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.
5. Ograniczanie zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.
4. Egzekwowanie postanowień rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży;
5. Sprawowanie nadzoru nad jakością ciepłej wody oraz bieżące przekazywanie informacji o stwierdzonym skażeniu ciepłej wody bakteriami Legionella sp., z jednoczesnym wzmożeniem nadzoru do czasu ustąpienia tego skażenia;
6. Rozszerzenie działań mających charakter profilaktyczny wśród ogółu społeczeństwa poprzez edukację oraz organizacje imprez prozdrowotnych.
7. Działania związane z ograniczaniem rozprzestrzeniania się koronawirusa (SARS-CoV-2),